

Loviisan kaupunki

STRÖMFORSIN RUUKIN YMPÄRISTÖN VESIKASVILLISUUSSELVITYS 2022

12.9.2022

Loviisan kaupunki

Klaus Seppänen

Envineer Oy

Henna Ruuth

Teemu Mäkinen

etunimi.sukunimi@envineer.fi

www.envineer.fi

Y-tunnus: 2850396-1

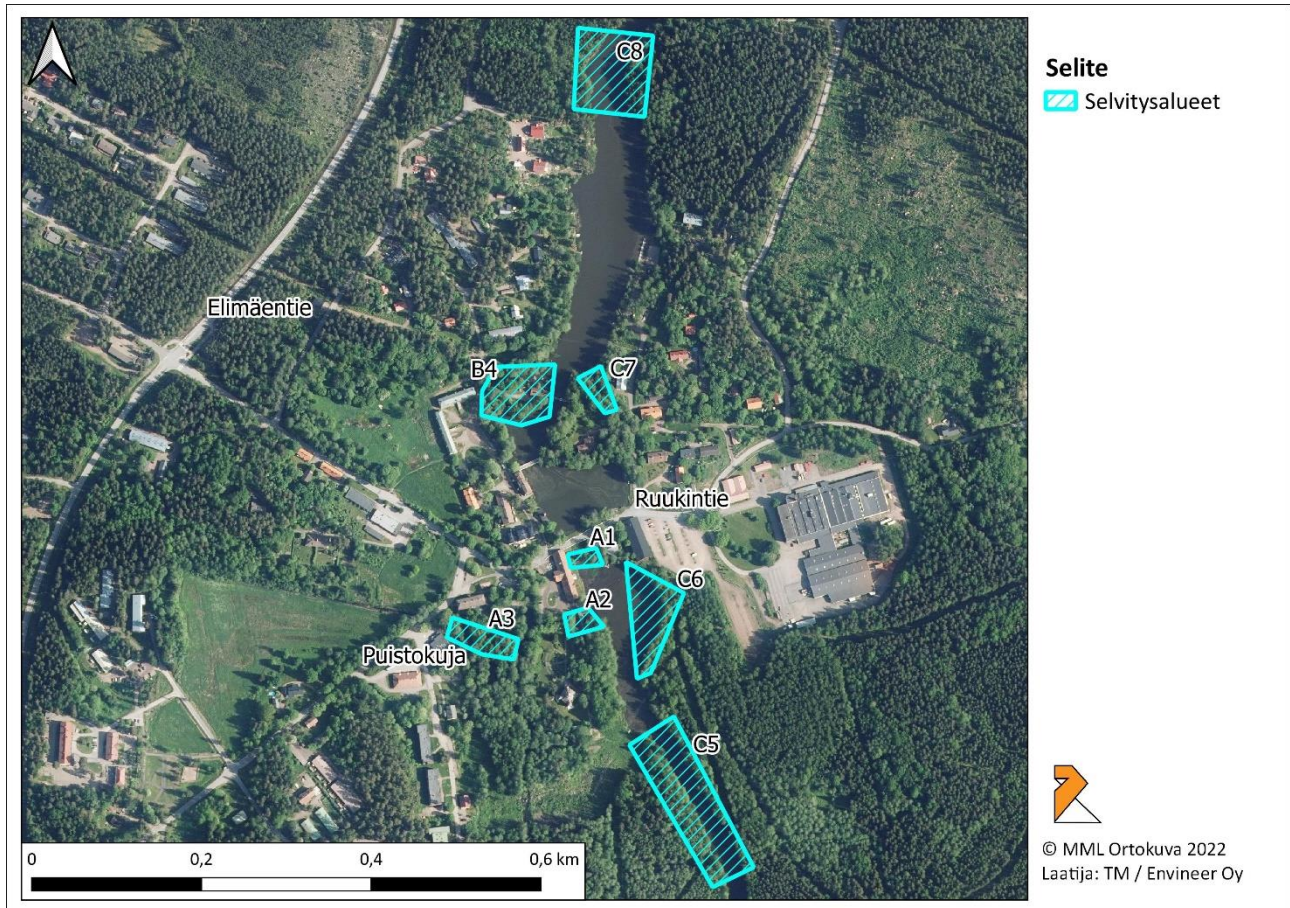
Projektinumero: 11480-001

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	4
2	VESIKASVILLISUUSSELVITYS	4
3	TULOKSET	5
3.1	Strömforsin ruukin Alapajan ja Krouvinmäen asemakaavan muutos.....	5
3.1.1	A1	5
3.1.2	A2	6
3.1.3	A3	8
3.2	Strömforsin ruukin Armonlinnan, ruukin päärakennuksen asemakaavan muutos	9
3.2.1	B4	9
3.3	Strömforsin ruukin tehtaan alue ja sen pohjoispuolisen asuinalueen asemakaavan muutos 12	
3.3.1	C5	12
3.3.2	C6	13
3.3.3	C7	15
3.3.4	C8	15
4	JOHTOPÄÄTÖKSET	17
4.1	Strömforsin ruukin Alapajan ja Krouvinmäen asemakaavan muutos.....	17
4.2	Strömforsin ruukin Armonlinnan, ruukin päärakennuksen asemakaavan muutos	17
4.3	Strömforsin ruukin tehtaan alue ja sen pohjoispuolisen asuinalueen asemakaavan muutos 18	

1 JOHDANTO

Loviisan kunnan toimeksiannosta Ruotsinpyhtään Strömforsin ruukin ympäristössä toteutettiin vesikasvillisuus selvitys asemakaavoitusta varten. Selvitys toteutettiin seitsemällä erillisellä selvityskohteella Ruotsinpyhtään taajamassa (**Kuva 1**).

Kuva 1. Selvitysalueet.

Alueen uhanalaisten, silmälläpidettävien ja puutteellisesti tunnettujen lajien havainnoista tehtiin aineistopyyntö Suomen lajitietokeskukselle Laji.fi -sivuston kautta kaikkiin aineistoihin. Aineisto sisältää havainnot 25.7.2002-25.7.2022 ajalta. Aineiston perusteella selvitysalueella ja sen välittömässä läheisyydessä ei ole rajauksen mukaisia vesikasvihavaintoja.

Selvityksen maastotyöt ja raportoinnin suorittivat Henna Ruuth (FM akvaattiset tieteet) ja Teemu Mäkinen (FM akvaattiset tieteet) Enveiner Oy:stä.

2 VESIKASVILLISUUSSELVITYS

Vesikasvillisuus selvitys tehtiin 25.8.2022. Kartoituspäivän olosuhteet olivat hyvät ja tuulettomat. Maastokäynnillä kirjattiin ylös selvitysalueiden vesikasvilajisto. Selvitysalueet kuljettiin kumiveneellä rantojen läheisyydessä havainnoiden vesikasveja. Uposlehtistä vesikasvillisuutta etsittiin vesikiikareilla. Toisinaan käytettiin myös snorkkeliä ja maskia sekä toimintakameraa lajiston

tunnistamiseksi. Paikat, joihin ei kumiveneellä päässyt esimerkiksi tiheän kasvillisuuden takia, käytiin tarkistamassa kahlaten märkäpuvun tai kahluuvarusteiden kanssa.

Selvitysalue kuuluu alueellisen uhanalaisuusarvioinnin aluejakoon Eteläboreaalinen, Lounaismaa ja Pohjanmaan rannikko (2a).

Selvitysalueiden lähiympäristön uhanalaisten kasvilajien havainnot tarkistettiin Lajitietokeskuksesta ennen maastotöiden tekemistä. Uhanalaisia kasvilajeja ei ollut merkitty lähiympäristöön.

3 TULOKSET

3.1 Strömforsin ruukin Alapajan ja Krouvinmäen asemakaavan muutos

3.1.1 A1

Alue A1 sijaitsee padon alapuolella virtaavassa kohdassa (**Kuva 2**). Hitaammin virtaavilla paikoilla esiintyi kelluslehtistä kasvillisuutta, kuten isoulpukkaa ja uistinvitaa. Rannempana esiintyi mm. järvikortetta, isosorsimoa ja kurjenmiekkää. Pohjalehtistä kasvillisuutta ei esiintynyt.

Kuva 2. Alue A1.

Taulukko 1. Selvitysalueen lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Isosorsimo	<i>Glyceria maxima</i>	Haitallinen vieraslaji
Järvikorte	<i>Equisetum fluviatile</i>	LC
Keltakurjenmieikka	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Kilpukka	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Leveäosmankäämi	<i>Typha latifolia</i>	LC
Luhtarantayrtti	<i>Lycopus europaeus</i>	LC
Myrkkukeiso	<i>Cicuta virosa</i>	LC
Palpakko (Ei haarapalpakoryhmästä)	<i>Sparganium spp.</i>	LC
Piuru	<i>Scolochloa festucacea</i>	LC
Pystykeiholehti	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	LC
Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	LC
Uistinviita	<i>Potamogeton natans</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Haitallisen vieraslajin (isosorsimo) poistaminen.

3.1.2 A2

Alue A2 sijaitsee kummallakin puolella punaista Verkhus-varastorakennusta (**Kuva 3**). Rakennuksen itäpuolella esiintyy ulpukkaa, palpakoita ja ilmaversoisia, kuten pystykeiholehteä ja ratamosarpiota. Rakennuksen länsipuolella ei juuri havaittu vesikasvillisuutta, lukuun ottamatta isonäkingsammalta.

Kuva 3. Alue A2.

Taulukko 2. Selvitysalueen lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Isonäkinsammal	<i>Fontinalis antipyretica</i>	LC
Keltakurjenmiekkä	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Kilpukka	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	LC
Merikaisla	<i>Bolboschoenus maritimus</i>	LC
Palpakko (Ei haarapalpakoryhmästä)	<i>Sparganium spp.</i>	LC
Pystykeiholehti	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	LC
Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	LC
Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	LC
Ratamosarpio	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	LC
Rentukka	<i>Caltha palustris</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Ei erityisiä maankäyttösuosituksia.

3.1.3 A3

Alue A3 on suurten lehtipuiden varjostamaa melko vähälajista uoma (Kuva 4). Kasvillisuutta esiintyi harvakseltaan ja se koostui pääasiassa rannoilla kasvavista ilmaversoisista, kuten järviruo'osta, järvikortteesta, korpikaislasta ja keltakurjenmiekasta. Kelluslehtistä kasvillisuutta oli niukasti, pohjalehtisiä kasveja ei lainkaan.

Kuva 4. Alue A3.

Taulukko 3. Selvitysalueen lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Järvikorte	<i>Equisetum fluviatile</i>	LC
Järviruoko	<i>Phragmites australis</i>	LC
Keltakurjenmiekkä	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Korpikaisla	<i>Scirpus sylvaticus</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Kuppilapasammal	<i>Pellia neesiana</i>	LC
Myrkkyykeiso	<i>Cicuta virosa</i>	LC
Palpakko (Ei haarapalpakkoryhmästä)	<i>Sparganium spp.</i>	LC
Pullosara	<i>Carex rostrata</i>	LC
Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	LC
Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	LC
Rentukka	<i>Caltha palustris</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Ei erityisiä maankäyttösuosituksia.

3.2 Strömforsin ruukin Armonlinnan, ruukin päärakennuksen asemakaavan muutos

3.2.1 B4

Alue B4 ympäröi pientä saarta. Selvitysalueen pohjois- ja eteläosassa kasvaa melko runsaasti kelluslehtistä vesikasvillisuutta, kuten ulpukkaa ja uistinvitaa, paikoitellen myös palpakoita (**Kuva 5**). Alueen eteläisen puolen lajistoon kuuluu sekä kelluslehtistä että ilmaversoista vesikasvillisuutta. Eteläpuolen kasvillisuuteen vaikuttaa varjostava lehtipuukasvillisuus (**Kuva 6**). Alueen pohjoispuolella on paljon kelluslehtistä kasvillisuutta ja rannoilla esiintyy laikuittain ruovikkoa.

Kuva 5. Alueen B4 pohjoispuoli.

Kuva 6. Alueen B4 eteläpuoli.

Taulukko 4. Selvitysalueen pohjoisosan lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Isosorsimo	<i>Glyceria maxima</i>	Haitallinen vieraslaji
Järvikorte	<i>Equisetum fluviatile</i>	LC
Keltakurjenmiekkä	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Merikaisla	<i>Bolboschoenus maritimus</i>	LC
Piuru	<i>Scolochloa festucacea</i>	LC
Palpakko (Ei haarapalpakoryhmästä)	<i>Sparganium spp.</i>	LC
Tankeakarvalehti	<i>Ceratophyllum demersum</i>	LC
Uistinviita	<i>Potamogeton natans</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC
Viiltosara	<i>Carex acuta</i>	LC

Taulukko 5. Selvitysalueen eteläosan lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Isolumme	<i>Nymphaea alba</i>	LC
Isosorsimo	<i>Glyceria maxima</i>	Haitallinen vieraslaji
Järvikaisla	<i>Schoenoplectus lacustris</i>	LC
Järviruoko	<i>Phragmites australis</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	LC
Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	LC
Ratamosarpio	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	LC
Rentukka	<i>Caltha palustris</i>	LC
Ruskoärviä	<i>Myriophyllum alterniflorum</i>	LC
Sinikaisla	<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i>	LC
Suomenlumme	<i>Nymphaea tetragona</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thysiflora</i>	LC
Uistinviita	<i>Potamogeton natans</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Haitallisen vieraslajin (isosorsimo) poistaminen.

3.3 Strömforsin ruukin tehtaan alue ja sen pohjoispuolisen asuinalueen asemakaavan muutos

3.3.1 C5

Alueen itärannan eteläpäässä esiintyy runsaasti uistinvitaa. Muutoin varsinaisten vesikasvien määrä on vähäistä. Puut kasvavat osittain veden päälle ja varjostavat aluetta C5 (Kuva 7). Alueen länsirannan lajisto on pääasiassa ilmaversoista ja kelluslehtistä. Uposlehtistä kasvillisuutta ei esiinny.

Kuva 7. Alue C5.

Taulukko 6. Selvitysalueen itärannan lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Keltakurjenmiekka	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Myrkkyykeiso	<i>Cicuta virosa</i>	LC
Palpakko (Ei haarapalpakoryhmästä)	<i>Sparganium spp.</i>	LC
Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thyrsoflora</i>	LC
Uistinvita	<i>Potamogeton natans</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC
Viiltosara	<i>Carex acuta</i>	LC

Taulukko 7. Selvitysalueen länsirannan lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Järvikorte	<i>Equisetum fluviatile</i>	LC
Järviruoko	<i>Phragmites australis</i>	LC
Keltakurjenmiekkä	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Kilpukka	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Luhtarantayrtti	<i>Lycopus europaeus</i>	LC
Myrkkypeiso	<i>Cicuta virosa</i>	LC
Piuru	<i>Scolochloa festucacea</i>	LC
Pystykeiholehti	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	LC
Ranta-alpi	<i>Lysimachia vulgaris</i>	LC
Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	LC
Rentukka	<i>Caltha palustris</i>	LC
Tankeakarvalehti	<i>Ceratophyllum demersum</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thysiflora</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Ei erityisiä maankäyttösuosituksia.

3.3.2 C6

Alue sijaitsee padon alapuolisessa, hidasvirtaamisessa suvannossa. Pohja on oksainen. Ulpukkaa esiintyy paikka paikoin runsaasti, mutta muuten kasvillisuus on niukkaa. Puut kasvavat veden päälle ja varjostavat pohjaa (**Kuva 8**), mikä vähentää kasvillisuuden esiintymistä.

Kuva 8. Alue C6.

Taulukko 8. Selvitysalueen lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Isosorsimo	<i>Glyceria maxima</i>	Haitallinen vieraslaji
Keltakurjenmieikka	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Kilpukka	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Luhtarantayrtti	<i>Lycopus europaeus</i>	LC
Palpakko (Ei haarapalpakoryhmästä)	<i>Sparganium spp.</i>	LC
Pystykeiholehti	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	LC
Raate	<i>Menyanthes trifoliata</i>	LC
Rantamatara	<i>Galium palustre</i>	LC
Ratamosarpio	<i>Alisma plantago-aquatica</i>	LC
Tankeakarvalehti	<i>Ceratophyllum demersum</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thysiflora</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Haitallisen vieraslajin (isosorsimo) poistaminen.

3.3.3 C7

Alue C7 on hyvin vähälajinen vesikasvien osalta. Puut varjostavat aluetta voimakkaasti (**Kuva 9**). Alueen ainoa havaittu vesikasvilaji oli ulpukka (*Nuphar lutea*).

Kuva 9. Alue C7.

Maankäyttösuositukset

Ei erityisiä maankäyttösuosituksia.

3.3.4 C8

Alueen C8 kohdalla joki on hitaasti virtaava, melko leveä ja syvä (**Kuva 10**). Alueen länsiranta on tiheää ruovikkoa ja kortteikkoa, kelluslehtisiä (ulpukkaa) esiintyy harvakseltaan. Alueen itärannalla esiintyy selvästi vähemmän kasvillisuutta kuin länsirannalla. Pohja on ruokojen peittämä eikä uposlehtistä kasvillisuutta ole. Ulpukkaa esiintyy satunnaisesti.

Kuva 10. Alue C8.

Taulukko 9. Selvitysalueen länsirannan lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Järvikorte	<i>Equisetum fluviatile</i>	LC
Järviruoko	<i>Phragmites australis</i>	LC
Keltakurjenmiekkä	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Kurjenjalka	<i>Comarum palustre</i>	LC
Luhtarantayrtti	<i>Lycopus europaeus</i>	LC
Luhtasara	<i>Carex vesicaria</i>	LC
Ojaleinikki	<i>Ranunculus flammula</i>	LC
Okarahkasammal	<i>Sphagnum squarrosum</i>	LC
Raate	<i>Menyanthes trifoliata</i>	LC
Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	LC
Rantamatara	<i>Galium palustre</i>	LC
Ruskoärviä	<i>Myriophyllum alterniflorum</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thyrsoiflora</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC
Vehka	<i>Calla palustris</i>	LC
Viiltosara	<i>Carex acuta</i>	LC

Taulukko 10. Selvitysalueen itärannan lajihavainnot.

Lajisto	Tieteellinen nimi	Suojelustatus
Järviruoko	<i>Phragmites australis</i>	LC
Keltakurjenmiekka	<i>Iris pseudacorus</i>	LC
Luhtasara	<i>Carex vesicaria</i>	LC
Palmusammal	<i>Climacium dendroides</i>	LC
Rantakukka	<i>Lythrum salicaria</i>	LC
Terttualpi	<i>Lysimachia thysiflora</i>	LC
Uistinviita	<i>Potamogeton natans</i>	LC
Ulpukka	<i>Nuphar lutea</i>	LC

Maankäyttösuositukset

Ei erityisiä maankäyttösuosituksia.

4 JOHTOPÄÄTÖKSET

4.1 Strömforsin ruukin Alapajan ja Krouvinmäen asemakaavan muutos

Alueella elää uhanalaisuusluokitukseltaan elinvoimaista vesikasvilajistoa eikä lajistolla ole muuta erityistä suojelustatusta, kuten alueellinen uhanalaisuus tai luontodirektiivin liitteet II ja IV.

Alueella A1 esiintyy haitallista vieraslajia, isosorsimoa, joka tulisi poistaa, koska rantavyöhykkeelle muodostuvat massakasvustot voivat syrjäyttää alkuperäislajeja. Pieniä isosorsimokasvustoja on mahdollista niittää, mieluiten useita kertoja kesässä, lajin leviämisen estämiseksi. Ensimmäinen niitto tulisi tehdä ennen kasvin kukkimista kesäkuun lopulla (Vieraslajit.fi).

4.2 Strömforsin ruukin Armonlinnan, ruukin päärakennuksen asemakaavan muutos

Alueella elää uhanalaisuudeltaan elinvoimaista vesikasvilajistoa eikä lajistolla ole muuta erityistä suojelustatusta, kuten alueellinen uhanalaisuus tai luontodirektiivin liitteet II ja IV.

Alueen B4 pohjois- ja eteläosassa esiintyy haitallista vieraslajia, isosorsimoa, joka tulisi poistaa, koska rantavyöhykkeelle muodostuvat massakasvustot voivat syrjäyttää alkuperäislajeja. Pieniä isosorsimo kasvustoja on mahdollista niittää, mieluiten useita kertoja kesässä, lajin leviämisen estämiseksi. Ensimmäinen niitto tulisi tehdä ennen kasvin kukkimista kesäkuun lopulla (Vieraslajit.fi).

4.3 Strömforsin ruukin tehtaan alue ja sen pohjoispuolisen asuinalueen asemakaavan muutos

Alueella elää uhanalaisuudeltaan elinvoimaista vesikasvilajistoa eikä lajistolla ole muuta erityistä suojelustatusta esimerkiksi alueellinen uhanalaisuus tai luontodirektiivin liitteet II ja IV.

Alueella C6 esiintyy haitallista vieraslajia, isosorsimoa, joka tulisi poistaa, koska rantavyöhykkeelle muodostuvat massakasvustot voivat syrjäyttää alkuperäislajeja. Pieniä isosorsimokasvustoja on mahdollista niittää, mieluiten useita kertoja kesässä, lajin leviämisen estämiseksi. Ensimmäinen niitto tulisi tehdä ennen kasvin kukkimista kesäkuun lopulla (Vieraslajit.fi).

Alueiden C8 ja C5 siltavarausten osalta tulisi huolehtia, että sillasta huolimatta veden virtausolosuhteet pysyisivät mahdollisimman hyvinä. Riittävä veden virtaus ehkäisee vesikasvillisuuden umpeenkasvukehitystä. Koska selvitysalueiden vesikasvillisuus oli pääsääntöisesti niukkaa tai kohtalaista, umpeenkasvua ei tässä vaiheessa pidetä merkittävänä riskinä, mutta se tulisi kuitenkin huomioida suunnittelussa.

KIRJALLISUUS

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki.

Suomen Lajitietokeskus 2021. www.laji.fi.

Vieraslajit.fi 2022

envineer.fi